

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα, 23 Δεκεμβρίου 2024

ΥΠΠΟ: Αναβάθμιση των διαδρομών και της προσβασιμότητας στον αρχαιολογικό χώρο της Γόρτυνας

Το Υπουργείο Πολιτισμού επενδύει στη βελτίωση των διαδρομών των επισκεπτών και της προσβασιμότητας των ΑμεΑ και των εμποδιζομένων ατόμων στον αρχαιολογικό χώρο της Γόρτυνας. Οι επεμβάσεις συντήρησης, ανάδειξης και βελτίωσης των υποδομών στον αρχαιολογικό χώρο και της προσβασιμότητας στα μνημεία του εντάσσεται στο συνολικό έργο της αποκατάστασης και ανάδειξης του επισκέψιμου αρχαιολογικού χώρου και του Μεγάλου Θεάτρου της Αρχαίας Γόρτυνας, συνολικού προϋπολογισμού 2.500.000 ευρώ. Στόχος του έργου είναι η οργάνωση της πορείας των επισκεπτών για την ασφάλεια του κοινού σε δύσβατα σημεία με βελτιώσεις στις διαδρομές κίνησης και κυρίως στην δημιουργία προϋποθέσεων για ασφαλή πρόσβαση των ΑμεΑ επισκεπτών και γενικά των εμποδιζομένων ατόμων. Επίσης, περιλαμβάνει την οργάνωση των θέσεων θέασης και στάσης και την αναβάθμιση του χώρου στάθμευσης με πρόβλεψη θέσεων για ΑμεΑ.

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη, δήλωσε: «Ο αρχαιολογικός χώρος της Γόρτυνας αποτελεί έναν εξαιρετικά σημαντικό μνημειακό χώρο, στον οποίον διασώζονται αρχιτεκτονικά κατάλοιπα μιας σπουδαίας αρχαίας πόλης. Σε συνδυασμό με το Αρχαιολογικό Μουσείο Μεσσαράς, που εγκαινιάσαμε πρόσφατα, συνθέτουν έναν πολιτιστικό και τουριστικό προορισμό ιδιαίτερου ενδιαφέροντος. Σε στενή και εξαιρετική συνεργασία με την Περιφέρεια Κρήτης, με τις δρομολογούμενες επεμβάσεις για τη βελτίωση των διαδρομών, της προσβασιμότητας και εν γένει της αναβάθμισης του αρχαιολογικού χώρου και της αντιπλημμυρικής θωράκισής του, σε συνδυασμό και με τις εργασίες αποκάλυψης και αποκατάστασης του Μεγάλου Θεάτρου που είναι σε εξέλιξη, το Υπουργείο Πολιτισμού υλοποιεί τον ολιστικό σχεδιασμό, που υπηρετεί την αύξηση της επισκεψιμότητας στον αρχαιολογικό χώρο της Γόρτυνας. Με την ένταξη του χώρου στις Πολιτιστικές Διαδρομές της Κρήτης, αλλά και με τη μελλοντική αξιοποίηση του Θεάτρου, για καλλιτεχνικές εκδηλώσεις υψηλών προδιαγραφών, δημιουργούμε

έναν ελκυστικό πολιτιστικό προορισμό, που αναβαθμίζει το προσφερόμενο τουριστικό προϊόν της ευρύτερης περιοχής».

Ο αρχαιολογικός χώρος Γόρτυνας, έκτασης 27 στρεμμάτων περίπου, λειτουργεί από τη δεκαετία του '70 και περιλαμβάνει ως κυριότερα μνημεία: 1. Το ρωμαϊκό Ωδείο, χτισμένο στο ψηλότερο τμήμα της Ελληνικής Αγοράς, στη θέση πιθανότατα του ελληνοιστικού Βουλευτηρίου (4ος-2ος αιώνας π.Χ.). Στον εξωτερικό τοίχο του κυκλικού διαδρόμου, βρέθηκε η Επιγραφή των Νόμων της Γόρτυνας. Το Ναό του Αγίου Τίτου, πλησίον του Ωδείου, 3. Το Νερόμυλο, γνωστό ως «του Γέρου Σαβουιδάκη», η αποκατάστασή του οποίου προγραμματίζεται ώστε να ενταχθεί λειτουργικά στον επισκέψιμο χώρο. 4. Τον αειθαλή Πλάτανο, διατηρητέο μνημείο της φύσης, συνδεδεμένος με τον μύθο της αρπαγής της Ευρώπης από τον Δία. Σε μικρή απόσταση, βρίσκεται το Μεγάλο Θέατρο, η ανασκαφή του οποίου είναι σε εξέλιξη.

Στις υποδομές του αρχαιολογικού χώρου συγκαταλέγονται αναψυκτήριο, γλυπτοθήκη, χώροι υγιεινής, γραφείο και φυλάκιο - εκδοτήριο εισιτηρίων. Κατά τη δεκαετία 2004-2013 έγιναν εργασίες ανάδειξης, απαλλοτριώσεις ιδιοκτησιών και ενοποίηση του τότε επισκέψιμου χώρου με νέα τμήματα. Δημιουργήθηκε νέος χώρος στάθμευσης, νέα είσοδος και νέο κτήριο πωλητηρίου - εκδοτηρίου, νέα φύτευση, ανάδειξη του Ωδείου, εργασίες αποκατάστασης του Ναού του Αγίου Τίτου, ενώ κατασκευάστηκαν και ράμπες για ΑμεΑ.

Με την αποκατάσταση του Νερόμυλου και του Θεάτρου, ο αρχαιολογικός χώρος επεκτείνεται και η ροή επίσκεψης διαμορφώνεται σε Ωδείο - Μεγάλο Θέατρο Πλάτανος - Νερόμυλος - Ναός Αγίου Τίτου. Η χάραξη της πορείας των επισκεπτών για την κατηγορία του γενικού πληθυσμού παραμένει ως έχει, με βελτίωση της υποδομής της. Η πορεία για την κατηγορία ΑμεΑ διαμορφώνεται έτσι ώστε να υπάρχει πρόσβαση προς το Ωδείο, αλλά και στο εσωτερικό του. Η υπόλοιπη πορεία για τα ΑμεΑ, προς το Μεγάλο Θέατρο, τον Πλάτανο, τον Νερόμυλο και τον Ναό του Αγίου Τίτου, και εν συνεχεία μέχρι την έξοδο, ταυτίζεται με αυτή του γενικού κοινού. Ο Νερόμυλος είναι ο νεότερος νερόμυλος που λειτουργούσε έως τα μέσα του προηγούμενου αιώνα, και βάσει της μελέτης, προβλέπεται η σύνδεσή του με τον αρχαιολογικό χώρο. Ο αειθαλής Πλάτανος οριοθετείται και προφυλάσσεται. Πλησίον του Πλατάνου προβλέπεται η κατασκευή πεζογέφυρας για τη σύνδεση με το Μεγάλο Θέατρο, κατάλληλη και για ΑμεΑ. Οι επεμβάσεις δεν καλύπτουν την αυτόνομη κίνηση τυφλών, για τους οποίους η περιήγηση θα πρέπει να γίνεται με συνοδό. Στον χώρο στάθμευσης δημιουργούνται θέσεις αναπήρων. Ο αρχαιολογικός χώρος είναι προσβάσιμος και για τα οχήματα έκτακτης ανάγκης. Οι θέσεις στάσης και θέασης έχουν σχεδιαστεί, ώστε να εξυπηρετούν όλους τους επισκέπτες και τοποθετούνται στον χώρο μεταξύ εκδοτηρίου και πυλών εισόδου-

εξόδου, στον κεντρικό χώρο με θέα προς το Ωδείο και τις αιωνόβιες ελιές, και σε σημεία πέριξ του Ωδείου, και στο πλάτωμα του Αγίου Τίτου. Ως προς τον αστικό εξοπλισμό, συντηρείται και αντικαθίσταται όπου απαιτείται, όπως καθιστικά, δίγλωσσες πινακίδες σήμανσης και πληροφόρησης, και σε γραφή Braille, κάδοι απορριμάτων, κιγκλιδώματα για την ασφάλεια των επισκεπτών και την κίνηση των ΑμεΑ.

Η αρχαία πόλη της Γόρτυνας βρίσκεται 45 χλμ. νότια του Ηρακλείου. Μαζί με την Ακρόπολη και τις νεκροπόλεις καταλαμβάνει έκταση περί τα 4.000 στρέμματα. Το 1879, ο Haussoullier ανακάλυψε τμήμα της επιγραφής των Νόμων, που ήταν αφορμή για την ανασκαφή του Ωδείου (1ος αιώνας μ.Χ.), όπου βρέθηκαν επιπλέον τμήματα της επιγραφής, γνωστής ως Νόμοι της Γόρτυνας, του πρώτου γραπτού συνόλου νόμων στην Ευρώπη. Η πόλη άνθησε στην Κλασική, Ελληνιστική και Ρωμαϊκή εποχή. Έφτασε να διαθέτει τρεις αγορές, δύο υδραγωγεία, κρήνες, στάδιο ελληνιστικών χρόνων, θέρμες, ναούς. Από τα σημαντικότερα κτήρια ήταν το Πραιτώριο, το Ωδείο, ο Ναός του Απόλλωνα, η Ακρόπολη και το Μεγάλο Θέατρο. Με την εγκαθίδρυση του Χριστιανισμού (380 μ.Χ.), η Γόρτυνα αποτέλεσε έδρα Επισκοπής, όπου ξεχώριζαν η Βασιλική της Μητρόπολης και ο Ναός του Αγίου Τίτου. Η εγκατάλειψη της Γόρτυνας επήλθε μεταξύ του τέλους του 8ου και των αρχών 9ου αιώνα.